

S P R A W O Z D A N I E

z realizacji

**Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Miasto Świdnica**

na lata 2016-2020

w 2017 roku

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Świdnica na lata 2016-2020 ustanowiony został uchwałą nr XVI/169/16 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 stycznia 2016 r. Określa zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, sformułowane w oparciu o działania wyznaczone przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz sporządzoną diagnozę lokalną. Realizuje założenia przyjęte ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zadania w zakresie Programu są koordynowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy. W ich realizacji uczestniczą instytucje, organizacje i specjaliści zaangażowani w działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inne podmioty pełniące funkcje wspierające:

- Urząd Miejski w Świdnicy, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- Prokuratura Rejonowa w Świdnicy,
- Sąd Rejonowy w Świdnicy,
- Straż Miejska w Świdnicy,
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współzależnienia w Świdnicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- służba zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe.

Obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie spoczywa na Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz powoływanych dla indywidualnych przypadków grupach roboczych. Obsługę techniczną i merytoryczną Zespołu zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy.

Zespół został utworzony Zarządzeniem Prezydenta Miasta Świdnicy nr 0050-247/2011 z dnia 7 września 2011 r. na podstawie uchwały nr VII/48/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Tworzą go przedstawiciele podmiotów działających na rzecz pomocy osobom indywidualnym, rodzinom, grupom problemowym bądź środowisku, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są specjalistami różnych grup zawodowych, reprezentującymi: Komendę Powiatową Policji, Straż Miejską, Prokuraturę Rejonową, kuratorską służbę sądową, SP ZOZ w Świdnicy, oświatę, lokalne organizacje pozarządowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Każdy z podmiotów wchodzących w skład Zespołu zobowiązany jest do działania w zakresie posiadanych kompetencji i uprawnień w oparciu o posiadane zasoby personalne i finansowe, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ich sprawne współdziałanie pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia poszczególnych służb i instytucji.

Celem głównym Programu jest ograniczenie skali problemu przemocy w rodzinie. Jego realizacja odbywa się poprzez działania profilaktyczne i edukację społeczną, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie skutecznej ochrony i pomocy, oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększanie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki realizacji zaplanowanych zadań, służących osiągnięciu celów szczegółowych Programu.

Cel szczegółowy 1. **Zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

1.1. Opracowanie i aktualizowanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie na obszarze gminy, w tym ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

Działania diagnozujące rozmiary zjawiska przemocy w rodzinie realizowane są na bieżąco, poprzez identyfikowanie na terenie Miasta ofiar i sprawców przemocy przez pracowników socjalnych prowadzących rozeznanie w rodzinach będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz stałą współpracę, prowadzoną w szczególności ze szkołami, Komendą Powiatową Policji, asystentami rodziny, kuratorami, w zakresie monitorowania wspólnych klientów, poprzez spotkania, wymianę informacji, opracowywanie procedur oraz udział w szkoleniach.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej obejmowali wsparciem łącznie 1.967 rodzin, wśród nich:

- 280 uwikłanych w problemy uzależnień, z czego w 113 zdiagnozowano chorobę alkoholową,
- 177 uwikłanych w problem przemocy,
- 125 z nadzorem kuratorskim,
- 386 z dziećmi do ukończenia 17 roku życia, wśród których w 49 rodzinach przemoc stanowi dominującą przyczynę kryzysu,
- 74 z dziećmi ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, objętych monitorowaniem i motywowanych do podjęcia terapii przez rodziców.

W ramach realizowanych zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pracownicy socjalni sporządzili:

- 33 formularze „Niebieska Karta-A” wszczynające procedurę, w tym 3 kolejne „Niebieskie Karty-A” zakładane w toku prowadzonej procedury,
- 56 powiadomień do Sądu o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratorskim z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

Szczególnym nadzorem obejmowane są rodziny z dziećmi wskazane, jako zagrożone przemocą oraz demoralizacją nieletnich. Środowiska te pracownicy socjalni w asyście funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji, monitorują dodatkowo, w ramach popołudniowych wizyt patronażowych, realizowanych w godzinach od 15.30 do 17.00:

- zrealizowano 504 godziny wizyt patronażowych,
- patronażem popołudniowym objęte były 34 środowiska.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Rozpoznawaniem problemów w rodzinach zagrożonych lub dotkniętych przemocą i podejmowaniem działań w tych środowiskach zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Opracowanie i realizacja indywidualnych planów pomocy, inicjowanie działań w stosunku do osób doznających i stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach, realizowane jest przez grupy robocze Zespołu. W 2017 r. pomocą grup roboczych objętych było:

■ 250 rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej – 767 osób, w tym:

- 273 kobiety, w tym 14 niepełnosprawnych i 54 w wieku senioralnym,
- 278 mężczyzn, w tym 12 niepełnosprawnych i 32 w wieku senioralnym,
- 216 dzieci, w tym 7 niepełnosprawnych;

■ 197 osób doznających przemocy w rodzinie:

- 137 kobiet, w tym 33 w wieku senioralnym i 10 z problemem uzależnień,
- 19 mężczyzn, w tym 5 w wieku senioralnym i 6 z problemem uzależnień,
- 41 dzieci,

- 2 osoby z zaburzeniami psychicznymi;
 - wśród osób dotkniętych przemocą:
 - 104 osoby doświadczały przemocy fizycznej,
 - 177 osób doświadczało przemocy psychicznej i emocjonalnej,
 - 6 osób doświadczało przemocy seksualnej,
 - 10 osób doświadczało przemocy ekonomicznej,
 - 20 dzieci doświadczało zaniedbania.
- źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Wśród 238 podopiecznych świdnickich placówek wsparcia dziennego, jako środowiska zagrożone i dotknięte przemocą w rodzinie zidentyfikowano 29 rodzin.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Fundacja Ziemi Świdnickiej „SKSK”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wśród podopiecznych miejskich placówek oświatowych, jako środowiska zagrożone lub dotknięte przemocą w rodzinie zidentyfikowano 91 rodzin, w tym 8 wśród podopiecznych przedszkoli i 83 szkół podstawowych. W 21 przypadkach szkoły sporządziły powiadomienie do Sądu o potrzebie wglądu w sytuację rodziny z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Bliżej Dziecka”, „Caritas”

1.2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych i edukacyjnych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie.

Urząd Miejski, w ramach ogólnopolskiej społecznej kampanii „Reaguj na przemoc” oraz „Postaw na rodzinę” rozdysponował materiały informacyjno-edukacyjne i profilaktyczne do świdnickich szkół, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Szkoły dla Rodziców i Wychowawców, w tym:

- 7.200 ulotek,
- 80 przewodników dla nauczycieli,
- 160 plakatów.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

W 2017 r. Gmina Miasto Świdnica uzyskała dofinansowanie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” – edycja 2017 r. na realizację przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu „Wsparcie rodziców dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju i zdrowia psychicznego”. Jednym z głównych założeń projektu było uświadomienie rodzicom i opiekunom odpowiedzialności za zdrowie psychiczne dzieci. Prawidłowe zdrowie psychiczne dziecka warunkuje jego prawidłowy rozwój fizyczny, emocjonalny, społeczny oraz intelektualny. Rodzice i opiekunowie, którzy od samego początku wspierają ten rozwój, chronią dziecko przed wystąpieniem trudności w zakresie zdrowia psychicznego. W ramach projektu zrealizowano:

- spotkania edukacyjne dla rodziców na terenie żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych i oddziałów gimnazjalnych – 30 spotkań, w łącznym wymiarze 75 godz., 65 rodziców;
- warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców – w wymiarze 15 godz. dla 3 grup, łącznie 9 spotkań, 45 godz. warsztatów, 26 uczestników;
- cykl 5 artykułów opublikowanych dwukrotnie w lokalnych mediach: Doba.pl Portale Lokalne oraz na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, przygotowanych przez specjalistów realizujących zadania w projekcie, z wieloletnim doświadczeniem w pracy z dzieckiem i rodziną uwikłaną w problemy z zakresu zdrowia psychicznego:
 - „Jak dbać o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” cz. I,
 - „Jak dbać o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” cz. II,
 - „Jak dbać o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” cz. III,
 - „Jak pomóc dzieciom na początku roku szkolnego?”

- „Zaburzenia lękowe u dzieci i młodzieży”;

■ wyprodukowano 3 spoty telewizyjne, wyemitowane 5 razy w lokalnych mediach, na świdnickim portalu doba.pl., dostępne w serwisie internetowym YouTube oraz na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy:

- „Zadbaj o zdrowie psychiczne dziecka”,

- „Zadbaj o zdrowie psychiczne dziecka/część 2”,

- „Zadbaj o zdrowie psychiczne dziecka/podsumowanie projektu”;

■ opracowano i wydrukowano broszury poruszające podstawowe zagadnienia związane z tematem zaburzeń występujących u dzieci i młodzieży – wydrukowano 1.500 broszur, które rozdysponowano głównie w placówkach oświatowych, miejskich instytucjach samorządowych i pomocy społecznej oraz placówkach opieki zdrowotnej.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Świdnickie przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja realizowały na rzecz społeczności rodziców, opiekunów i dzieci, w ramach działalności programowej, przedsięwzięcia mające na celu poszerzenie wiedzy w zakresie problematyki przemocy, konsekwencji wynikających z jej stosowania, radzenia sobie z problemem, m.in. w formie:

- spotkań edukacyjnych z policjantem, psychologiem, pedagogiem, terapeutą uzależnień,

- artykułów w gazetkach i na tablicach informacyjnych w placówkach,

- ulotek i broszur,

- wewnętrznych programów przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole, m.in. Przemocy-STOP, Niebieski Wieloryb, Dzień bezpiecznego internetu, Nie jestem sam, Znajdź właściwe rozwiązanie, Komunikacja interpersonalna, Naprzeciw przemocy, Szkoła bez przemocy, Bezpieczne dorastanie, Trzymaj formę.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

1.3. Współpraca z kościołami i związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach prowadzonych przez nie poradni rodzinnych i do programów nauk przedmażeńskich.

Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy realizowała w 2017 r. zadanie pn. „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”. W ramach prowadzonej działalności udzielano bezpłatnego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, Doradcy Życia Rodzinnego, logopedycznego, duszpasterza oraz w ramach telefonu zaufania. Wsparcie specjalistyczne oferowane przez Poradnię przeznaczone jest m.in. dla osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie, jak i osób przygotowujących się do życia w rodzinie. Działalność Poradni jest współfinansowana przez Gminę Miasto Świdnica, Urząd Miasta Świdnica, Gminę Świdnica, Gminę Marcinowice, a także Świdnicką Kurię Biskupią.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

1.4. Prowadzenie poradnictwa w zakresie wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo rodzinne dla klientów, przede wszystkim dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy domowej. Działanie obejmowało wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Poradnictwo udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami

rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. Łącznie udzielono porad 373 osobom, w tym udzielono:

- konsultacji 355 osobom dorosłym,
- konsultacji 18 dzieciom,
- 269 porad osobom dorosłym korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 18 osobom niepełnosprawnym,
- 82 porady osobom dorosłym korzystającym z innych oddziaływań terapeutycznych,
- 18 porad dzieciom korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 4 dzieciom niepełnosprawnym,
- 9 porady dzieciom korzystającym z innych oddziaływań terapeutycznych.

Rodzaj zgłaszanych trudności:

zakres zgłaszanych trudności	liczba osób		
	łącznie	dorośli	dzieci
problemy małżeńskie/par/rodzinne	183	179	4
problemy wychowawcze	93	85	8
współuzależnienie	14	14	-
uzależnienie	10	10	-
przemoc domowa	27	27	-
niepełnosprawność	17	13	4
zaburzenia emocjonalne, psychiczne, w zakresie zachowania, odżywiania i inne	96	80	16
bezrobocie	43	43	-
inne działania, w tym konsultacje z pracownikami socjalnymi na rzecz pracy z rodziną	121	94	27

źródło: Prywatna Praktyka Psychoterapii Renata Halejcio

Rodziny, które wychowują małoletnie dzieci i mają problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspierane są pracą asystenta rodziny. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy lub uzyskując informację, że w określonej rodzinie taki problem występuje, w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Od dnia 1 stycznia 2017 r. asystenci rodziny zatrudnieni są w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Pracę na rzecz rodzin realizowało 7 asystentów rodziny, w tym 6 zatrudnionych w ramach umowy o pracę (4 w wymiarze całego etatu, 2 w wymiarze ½ etatu), oraz 1 w ramach umowy zlecenia, która w miesiącu grudniu zmieniona została na umowę o pracę w wymiarze ½ etatu.

Asystenci rodziny wsparciem obejmowali 94 rodziny, w tym:

- 46 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem przez sąd,
- w rodzinach objętych asystenturą przebywało łącznie 160 dzieci,
- w rodzinach objętych asystenturą 25 dzieci przebywało w pieczy zastępczej,
- na dzień 31 grudnia 2017 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 75 rodzin,

- praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
 - do 1 roku – 34 rodziny,
 - do 2 lat – 17 rodzin,
 - do 3 lat – 11 rodzin,
 - powyżej 3 lat – 32 rodziny,
- 18 rodzin zakończyło pracę z asystentem rodziny, w tym:
 - 7 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
 - 5 rodzin ze względu na brak współpracy z asystentem,
 - 6 rodzin ze względu na zmianę miejsca zamieszkania, poza Gminę Miasto Świdnica,
- średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 28 miesięcy.

Mieszkańcom Świdnicy, rodzicom i wychowawcom, zapewniono możliwość uczestniczenia w warsztatach wspierania rodziców i wychowawców pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Uczą one otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. Ich celem jest pomoc w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowane na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. W 2017 r. realizowano 8 edycji programu, w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup, w tym:

- 5 edycji części I Budowanie relacji dorosły-dziecko – 67 uczestników, w zakresie:
 - wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były przez dziecko respektowane,
 - rozpoznawania, wyrażania i akceptowania uczuć,
 - aktywnego, wspierającego słuchania,
 - motywowania dziecka do współdziałania,
 - modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka,
 - uwalniania dzieci od grania narzuconych ról w domu i szkole,
 - wspierania procesu usamodzielniania się dziecka,
 - budowania realnego poczucia własnej wartości dziecka,
 - konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
- 2 edycje części II Wspieranie procesu budowania wzajemnych (opartych na więzi i szacunku) relacji między dziećmi – 30 uczestników, w zakresie:
 - rywalizacji i zazdrości między dziećmi,
 - kłótni, bójek dzieci i różnych innych trudności,
 - problemów sprawiedliwości, ulubieńców i egoizmu,
 - wpływu ról na relacje między dziećmi;
- 1 edycja części III dla rodziców i wychowawców nastolatków uwzględniająca problemy wieku dorastania – 14 uczestników, w zakresie:
 - młodzieńczego buntu,
 - pragnienia akceptacji,
 - potrzeb decydowania o sobie,
 - przedwczesnego zainteresowania seksem,
 - narkotyków,
 - niebezpieczeństwa mediów.

Warsztaty prowadzone były w oparciu o program i standardy Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, przez dwie osoby posiadające certyfikat realizatora programu wydany przez ORE, uprawniający do prowadzenia I, II i III części programu. Informacja o możliwości udziału w programie przekazywana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczana na stronie internetowej Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczych i wychowawczych zrealizował:

- warsztaty „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” – 55 uczestników,
- terapię psychologiczną dla rodzin – 6 uczestników, którym łącznie udzielono 34 porady,
- „Spotkania z Rodziną” w ramach terapii pedagogicznej – 110 uczestników, którym łącznie udzielono 264 porady,
- prelekcję dla rodziców uczniów Szkoły Podstawowej nr 8 „Uczeń przejawiający agresję w klasie” – 20 uczestników,
- konsultacje i prelekcje dla rodziców uczniów Zespołu Szkół Mechanicznych „Oddziaływania wychowawcze i pedagogizacja rodziców” – 30 osób.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Zadanie publiczne miasta pn. „Działania mające na celu wspieranie i promowanie rodziny” Gminy Miasta Świdnicy zleciła w trybie otwartych konkursów ofert Europejskiej Fundacji Inicjatyw Psychospołecznych „Pro Salute”. Fundacja realizuje działania na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka, w tym:

- warsztaty świadomego rodzicielstwa dla młodych rodziców, lub rodziców oczekujących dziecka, mające na celu psychoedukację dotyczącą rozwoju psychofizycznego dziecka od 0 do 7 roku życia, w zakresie znaczenia prawidłowej więzi oraz relacji rodzic-dziecko, zaburzeń okresu rozwojowego od 0 do 7 roku życia, psychospołecznych i środowiskowych przyczyn zaburzeń rozwoju w tym okresie,
- warsztaty psychoedukacyjne „Bezpieczne dorastanie” dla rodziców dzieci w okresie adolescencji, w zakresie zapoznania rodziców ze specyfiką okresu dojrzewania oraz niebezpieczeństw wynikających z potrzeb separacji i indywidualizacji w tym okresie (zachowania ryzykowne, funkcjonowanie autoagresywne i depresyjne, zachowania buntownicze), uświadomienie rodzicom znaczenia prawidłowej komunikacji w wychowaniu,
- warsztaty psychoedukacyjne „Bezpieczne dorastanie” dla młodzieży w okresie dojrzewania, nastawione na poznawanie i rozumienie siebie, swoich emocji, potrzeb i możliwości oraz przygotowanie młodego człowieka do samodzielnego, prawidłowego i satysfakcjonującego życia dorosłego,
- konsultacje indywidualne i wsparcie psychologiczne rodziny (rodziców, dzieci, innych członków rodziny) psychoedukacja, diagnoza w obszarze problemów z jakimi zgłasza się beneficjent, wsparcie psychologiczne, wskazanie możliwości i form wsparcia.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Świdnickie przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja w ramach działalności programowej:

- realizowały programy i zajęcia w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, m.in.:
 - Kodeks Przedszkolaka – modyfikacja zachowań, nagradzanie pozytywnych zachowań, przenoszenie ich na grunt rodziny, prawa dziecka,
 - Akademia dla Rodziny,
 - Szkoła Rodziców – indywidualne i grupowe spotkania z psychologiem, logopedą, doradcą zawodowym, specjalistą rewalidacji,
 - Rodzice – Dziecko – Gdzie jest moje „JA”,
 - Moja rodzina, Mama i tata pracują, Babcia i dziadek, Moja mała historia,
- przygotowywały obchody świąt związanych z rodziną i pełnieniem określonych ról społecznych przez poszczególnych jej członków,
- umożliwiały konsultacje ze specjalistami: psychologiem, pedagogiem,
- realizowały pedagogizację rodziców, poprzez spotkania grupowe i indywidualne z rodzicami, rozmowy mediacyjne, interwencje w środowisku domowym, ulotki i gazetki informacyjne,

artykuły: Dlaczego warto pozwolić dzieciom być samodzielnym, Słowa ranią-czyli, jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka,

- diagnozowały środowiska rodzinne podopiecznych z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) oraz systematycznie monitorowały zadeklarowane i podjęte przez rodziców działania,
- informowały rodziców, u których zaobserwowano trudności opiekuńczo-wychowawcze, gdzie i w jaki sposób skorzystać ze wsparcia specjalistycznego, pomocy społecznej, zespołów specjalistycznych, o dostępnej literaturze oraz współpracowały w tym zakresie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- motywowały rodziców i rodziny do korzystania z poradnictwa i działań edukacyjnych w zakresie kwestii wychowawczych, poprzez informowanie o możliwości udziału w warsztatach dla rodziców, dostępności specjalistycznego poradnictwa na terenie Świdnicy, w ramach Klubiku Mamy i Taty,
- edukowały uczniów klas starszych, w ramach lekcji wychowania do życia w rodzinie, zajęć wychowawczych w zakresie konfliktów w rodzinie, wartości, systemu kar i nagród.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Bliżej Dziecka”, „Caritas”

Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida dysponuje literaturą na tematy związane z wychowaniem, wspomaganie dzieci i młodzieży w rozwoju, pomocą psychopedagogiczną w sytuacjach trudnych, np. rozwód w rodzinie, osierocenie społeczne, agresja, uzależnienia i prowadzi stałe doradztwo w zakresie doboru literatury rodzicom, w szczególności w rodzinach z dysfunkcjami.

źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida

Cel szczegółowy 2.

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

2.1. Rozszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających poradnictwa i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

W ramach realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu „Wsparcie rodziców dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju i zdrowia psychicznego”, na który Gmina Miasto Świdnica uzyskała dofinansowanie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Programie „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” – edycja 2017 r., zrealizowano konsultacje ze specjalistami, przeznaczone dla rodziców i dzieci z zaburzeniami rozwoju i zdrowia psychicznego, w celu udzielenia wsparcia w problemach życia rodzinnego wynikających z wychowywania dzieci z trudnościami psychicznymi oraz podnoszących wiedzę i umiejętności rodziców w zakresie radzenia sobie w obrębie systemu rodzinnego z dzieckiem o określonych trudnościach psychicznych – łącznie zrealizowano 200 godz. konsultacji, z których skorzystało 87 osób, w tym konsultacje realizowali specjaliści:

- psychiatra dziecięcy – 60 godz., 43 osoby,
- terapeuta uzależnień – 30 godz., 17 osób,
- psycholog dziecięcy – 30 godz., 14 osób,
- terapeuta rodzinny – 80 godz., 20 osób.

W ramach pracy na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 328 osobom, a z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego Ośrodka skorzystało 296 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy realizowała zadanie pn. „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”, w ramach którego udzielano poradnictwa:

- porady psychologiczne – 62 godz., 102 porady w zakresie trudności osobowych, rodzinnych, małżeńskich i wychowawczych,
- porady pedagogiczne – 60 godz., 28 porad,
- porady w ramach telefonu zaufania – 54 godz., 40 porad,
- porady Doradcy Życia Rodzinnego – 40 godz., 35 porad,
- porady logopedyczne – 40 godz., 25 porad,
- porady duszpasterza – 50 godz., 25 porad,
- porady prawne – 64 godz., 58 porad.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował poradnictwo w zakresie:

- interwencji kryzysowej – łącznie 368 porad, 124 osoby, w tym z powodu:
 - uzależnień – 5 porad,
 - przemocy domowej – 21 porad,
 - problemów wychowawczych – 71 porad,
 - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 97 porad,
 - problemów związanych z zaburzeniami emocjonalnymi, odżywiania, psychicznymi – 128 porad
 - problemów związanych z niepełnosprawnością – 18 porad,
 - problemów zawodowych – 28 porad;
- pomocy psychologicznej – łącznie 451 porad, 131 osób, w tym z powodu:
 - problemów wychowawczych – 102 porady,
 - uzależnień/współuzależnienia – 3 porady,
 - problemów związanych z zaburzeniami emocjonalnymi, zachowania, odżywiania, psychicznymi – 196 porad,
 - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 95 porad,
 - przemocy w rodzinie – 21 porad,
 - problemów związanych z niepełnosprawnością – 18 porad,
 - problemów zawodowych – 16 porad;
- pomocy prawnej – łącznie 242 porady, 212 osób, w tym z powodu:
 - przemocy domowej – 24 porady.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Miejskie szkoły podstawowe i gimnazja zapewniają uczniom, ich rodzicom i opiekunom oraz wychowawcom szkolnym wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych:

zakres poradnictwa	liczba udzielonych porad	liczba osób korzystających z porad			
		łącznie	uczniowie	rodzice	wychowawcy
łącznie	4.101	3.828	1.687	1.028	1.113
w tym w zakresie:					
problemów wychowawczych	2.370	2.437	1.002	655	780
uzależnień	129	105	23	48	34
współuzależnienia	119	95	28	45	22
przemocy domowej	238	245	79	81	85

inne, m.in.: interwencja kryzysowa, przemoc seksualna, formy warsztatowe, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie własnych możliwości, działania profilaktyczne dotyczące zdrowego trybu życia, tolerancji, agresji	1.245	946	555	199	192
--	-------	-----	-----	-----	-----

źródło: szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105

Prokuratura Rejonowa w Świdnicy udzieliła 13 osobom nieodpłatne poradnictwo prawne:

- w godzinach urzędowania jednostki,
- w ramach akcji „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw”.

źródło: Prokuratura Rejonowa w Świdnicy

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy zadanie pn. „Prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży”, z przeznaczeniem dla 180 dzieci i młodzieży, realizowały 4 organizacje pozarządowe, w ramach placówek:

- Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego, dla 30 uczestników,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej-Placówka Wsparcia Dziennego, dla 60 uczestników,
- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium”, dla 60 uczestników,
- Fundacja Ziemi Świdnickiej „SKSK” – Osiedlowy Klub Integracyjny „Zarzecz”, dla 30 uczestników.

Od 2016 r. w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy funkcjonuje placówka wsparcia dziennego dla Osiedla Zawiszów, z przeznaczeniem dla 15 uczestników. Siedziba Placówki znajduje się w budynku Szkoły Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Świdnicy, przy ul. Galla Anonima 1.

Z zajęć w placówkach wsparcia dziennego w 2017 r. skorzystało łącznie 238 dzieci i młodzieży. Przeciętnie w ciągu roku w placówkach umieszczonych było 174 podopiecznych. Podstawowym zadaniem placówek jest współdziałanie w procesie wychowywania wraz z rodziną oraz szkołą. Dzieci objęte są opieką wychowawcy, socjoterapeuty i innych specjalistów, którzy zapewniają podopiecznym wsparcie w pokonywaniu trudności szkolnych, w kryzysach rówieśniczych i osobistych, organizują czas wolny proponując pozalekcyjne zajęcia sportowe i twórcze o różnym charakterze. Pobyt dziecka w placówce jest bezpłatny. Zajęcia prowadzone są w godzinach popołudniowych. Placówki zapewniały również podopiecznym posiłek.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Fundacja Ziemi Świdnickiej „SKSK”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.2. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy z instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Gmina Miasto Świdnica na podstawie Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną w 2017 roku, przyjętego uchwałą nr XXIV/257/16 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 28 października 2016 r., zleciła realizację zadań publicznych miasta:

- Działania mające na celu wspieranie i promowanie rodziny:
 - Europejskiej Fundacji Inicjatyw Psychospołecznych „Pro Salute”;
 - Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania:
 - Diecezjalnej Specjalistycznej Poradni Rodzinnej w Świdnicy;
 - Prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży:
 - Caritas Diecezji Świdnickiej,

- Stowarzyszeniu Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”,
- Fundacji Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”,
- Fundacji Ziemi Świdnickiej „SKSK”;
- Prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie:
- Fundacji Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”;
- Gmina Miasto Świdnica zleciła również realizację:
- profesjonalnego programu terapeutycznego mającego na celu ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na rzecz mieszkańców Gminy Miasta Świdnicy uwikłanych w problem alkoholowy i przemocowy Zakładowi Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkohol w Czarnym Borze;
- pracę psychologów udzielających konsultacji w 5 miejskich szkołach podstawowych i 4 gimnazjach.

2.3. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy.

Informacja o miejscach i formach pomocy, zawierająca dane teled adresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres, jest na bieżąco aktualizowana i dostępna na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej www.mops.swidniaca.pl. O działaniach podejmowanych na terenie Miasta w zakresie problematyki przemocy w rodzinie oraz o istotnych dla mieszkańców Świdnicy ofertach w tym zakresie na terenie kraju na bieżąco umieszczana jest informacja:

- na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidniaca.pl,
- na stronie Urzędu Miejskiego: www.um.swidnica.pl,
- w lokalnych mediach.

2.4. Edukacja osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.

Pracownicy socjalni, członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego oraz funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy na bieżąco prowadzą działania informacyjno-edukacyjne dotyczące konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie. Z każdą osobą uwikłaną w problem przemocy domowej przeprowadzana jest rozmowa dotycząca m.in. konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie. Osoba dotknięta przemocą w rodzinie, podczas pierwszego kontaktu otrzymuje formularz „Niebieska Karta-B”. Zawiera on informacje dotyczące przemocy, czym ona jest, jakie są jej formy, kogo dotyczy procedura oraz kwestie prawne dotyczące postępowania w przypadku przemocy w rodzinie i o instytucjach zobowiązanych do podjęcia działań. Szczegółowo wskazuje sytuacje, w których polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim. Stanowi też pouczenie o możliwościach przysługujących osobie dotkniętej przemocą oraz informuje o miejscach pomocy na terenie Świdnicy i numerach ogólnopolskich telefonów zaufania.

Urząd Miejski w Świdnicy zrealizował w ramach III Świdnickiego Forum Kobiet szkolenie „Bezpieczna Ja”. Poruszono na nim m.in. tematy:

- psychologii myślenia sprawcy,
- naturalnych możliwości i mechanizmów obronnych kobiet,
- techniki wykorzystywania elementów sytuacji na swoją korzyść,
- rodzajów sytuacji niebezpiecznych, sposobów ich wczesnego rozpoznawania oraz reagowania,
- ofiara w moim otoczeniu – jak postępować,
- moje prawa instytucjonalne oraz emocjonalne, jako ofiary.

W szkoleniu udział wzięło ok. 40 kobiet.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

2.5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia.

Na zlecenie Gminy Miasto Świdnica zadanie pn. „Prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie”, w zakresie zapewnienia schronienia i wsparcia osobom doznającym przemocy, realizowała Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, w tym:

- udzielono schronienia 19 osobom, w tym 6 dorosłym i 13 dzieciom,
 - 3.109 osobodni,
 - udzielono pomocy w formie: noclegu zapewniającego bezpieczeństwo, wyżywienia (okresowo), wsparcia pedagogicznego, rozmów wspierających i motywujących do rozwiązywania problemów, dotyczących spraw rodzinnych, opieki nad dziećmi, pomocy w zakresie dotarcia do specjalistycznej opieki oferowanej przez inne instytucje.
- źródło: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewniono schronienie 8 osobom, będącym ofiarami przemocy w rodzinie.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

2.6. Organizowanie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie korzystały z poradnictwa i wsparcia instytucji publicznych zajmujących się pomocą osobom z rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie:

- medycznego – 0,
- psychologicznego – 328 osób,
- prawnego – 51 osób,
- socjalnego – 551 osób,
- zawodowego i rodzinnego – 50 osób.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

2.7. Tworzenie i zwiększenie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Dostępność do telefonu zaufania, interwencyjnego i informacyjnego dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w ramach lokalnych połączeń Gmina Miasto Świdnica zapewniła zlecając, w trybie otwartych konkursów ofert, realizację zadania publicznego miasta pn. „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”. Zadanie realizowała Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy, 1 godz. tygodniowo, łącznie 54 godz. w roku. Udzielono 40 porad.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

2.8. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, 58 dzieci zostało zabezpieczonych w systemie pieczy zastępczej w wyniku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia, w tym:

- 32 umieszczono w rodzinie zastępczej,
- 26 w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Przesłuchania dzieci-ofiar przemocy w Świdnicy wykonuje sąd. Przesłuchania odbywają się według obowiązujących procedur, uregulowanych przepisami prawa, w przyjaznych pokojach przesłuchań, wyposażonych w sprzęt audiowizualny, kamerę i aparat fotograficzny. Małoletniego można przesłuchiwać wyłącznie wtedy, gdy jego zeznania mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

2.9. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizował profesjonalny program terapeutyczny mający na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy, w tym:

- Poradnictwo i terapia indywidualna dla osób uwikłanych w przemoc domową i dla rodziców osób uzależnionych, w celu rozwiązywania zdiagnozowanych problemów – 88 osób, 107 dyżurów, 108 godz.
- Grupowy Trening Asertywności dla osób uwikłanych w przemoc domową, w zakresie poszerzenia wiedzy w zakresie złości i agresji, treningu asertywnego zachowania – 10 uczestników, 2 sesje, 50 godz.
- Terapia grupowa dla osób doświadczających przemocy domowej, w celu jej zatrzymania – 10 osób, 20 sesji, 80 godz.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował:

- terapię indywidualną dla ofiar przemocy w rodzinie – 16 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

2.10. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie mieszkań socjalnych/komunalnych z zasobów Miasta.

W związku z przemocą w rodzinie, w 2017 r. 1 rodzina (3 osoby) otrzymała lokal mieszkalny z zasobów Miasta. Na liście oczekujących na lokal socjalny z tego tytułu znajdują się 3 rodziny (9 osób).

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

2.11. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą domową.

Skuteczność pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą bada się monitorując przebieg i zakończenie procedury „Niebieskie Karty”. Zakończenie procedury wymaga wskazania przesłanki do zakończenia, określonej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, a także jednogłośnej decyzji przy obecności wszystkich członków grupy roboczej. W 2017 r. zakończono:

- 178 procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- 12 procedur „Niebieskie Karty” z powodu bezzasadności procedury.

źródło: Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Cel szczegółowy 3.

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

3.1. Rozpowszechnianie informacji o ofercie dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w trakcie spotkań z osobami stosującymi przemoc motywują do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, przekazują pisemną informację o programie, informują o miejscach, gdzie dostępna jest terapia oraz gdzie można uzyskać wsparcie w innym zakresie. Informacja o dostępnych formach pomocy znajduje się na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej www.mops.swidniaca.pl.

3.2. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, określonej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. Zostaje ona wszczęta przez przedstawiciela jednej ze służb: pomocy społecznej, komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia. Gdy w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, bądź w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie, powźmie podejrzenie stosowania przemocy wobec członków rodziny, wypełnienia „Niebieską Kartę-A”. Wszczęcie i prowadzenie procedury nie wymaga zgody osoby, co do której istnieje podejrzenie, że została dotknięta przemocą w rodzinie. Podczas pierwszego kontaktu otrzymuje formularz „Niebieska Karta-B”, będący pouczeniem dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie wraz z informacją o miejscach na terenie Świdnicy, do których może zwrócić się o pomoc. W trakcie prowadzenia procedury podejmowane są działania motywujące osoby w rodzinie do współpracy.

Procedura „Niebieskie Karty” jest realizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- po sporządzeniu formularza „Niebieska Karta-A”, w ciągu 7 dni jest on przekazywany do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- w ciągu kolejnych 3 dni informacja o uruchomieniu procedury w konkretnej rodzinie jest przekazywana do pracownika socjalnego Ośrodka, jeśli „Niebieska Karta-A” została sporządzona przez funkcjonariusza Policji lub odwrotnie, celem przekazania osobie doznającej przemocy informacji o przysługujących jej formach i miejscach wsparcia,
- kolejne spotkania odbywają się w składzie powołanym do grupy roboczej zajmującej się problemami konkretnej rodziny. W skład grupy roboczej powołuje się dodatkowo, w zależności od potrzeb, przedstawiciela oświaty, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sądu (kuratora). Spotkania odbywają się w siedzibie Ośrodka, w celu uzupełnienia informacji na drukach „Niebieskiej Karty-C” i „Niebieskiej Karty-D”, ustalenia indywidualnego planu pomocy, motywowania sprawcy przemocy do zmiany zachowania, dokumentowania działań oraz monitoringu działań i bezpieczeństwa rodziny (w miejscu pobytu osoby doznającej przemocy przez funkcjonariusza policji i pracownika socjalnego Ośrodka). Spotkania są organizowane w taki sposób, aby zagwarantować osobie doznającej przemocy poczucie bezpieczeństwa i nie narażać jej na spotkanie ze sprawcą.

Dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty” prowadzą grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2017 r. w wyniku działań Zespołu:

- odbyło się 578 posiedzeń grup roboczych,

- 251 rodzin objętych było procedurą „Niebieskie Karty”, z czego 160 wszczęto w 2017 r.,
- sporządzono 160 formularzy „Niebieska Karta-C”, wypełnianych z osobą doznającą przemocy,
- sporządzono 160 formularzy „Niebieska Karta-D”, wypełnianych w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

3.3. Współdziałanie pomiędzy służbami w zakresie monitorowania zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, plan pomocy rodzinie dotkniętej przemocą jest ustalany indywidualnie dla każdej uruchomionej procedury „Niebieskie Karty” przez grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, na podstawie sporządzonej diagnozy sytuacji rodziny i ustalonych potrzeb. W ramach pracy grup roboczych prowadzono postępowania wobec 251 rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy w rodzinie, w tym 160 procedur „Niebieskie Karty” zostało wszczętych w 2017 r. W wyniku pracy grup roboczych w 2017 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- sporządzili 15 doniesień do prokuratury,
- sporządzili 58 powiadomień do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratorskim,
- złożyli 39 wniosków do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Pracownicy socjalni realizując pracę z rodziną, w tym rodziną dotkniętą przemocą, sporządzili 56 powiadomień do Sądu o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratorskim z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Komenda Powiatowa Policji realizując działania w związku z przemocą w rodzinie:

- założyła 121 „Niebieskich Kart-A” wszczynających procedurę, w tym 25 kolejnych „Niebieskich Kart-A” zakładanych w toku prowadzonej procedury,
- zatrzymała 7 osób posiadających wszczętą procedurę „Niebieskie Karty”,
- zatrzymała 53 osoby, wobec których w wyniku interwencji wszczęła procedurę „Niebieskie Karty”,
- skierowała do Prokuratury Rejonowej w Świdnicy 30 postępowań z wnioskiem o objęcie aktem oskarżenia wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

Sąd Rejonowy I Wydział Cywilny zarejestrował 9 spraw o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny, wobec którego dopuścił się przemocy w rodzinie. Zakończono 5 sprawy, zobowiązując sprawcę przemocy do opuszczenia lokalu mieszkalnego.

źródło: Sąd Rodzinny I Wydział Cywilny

Prokuratura Rejonowa w Świdnicy prowadziła 117 postępowań karnych wobec sprawców przemocy w rodzinie:

- wobec 85 osób zastosowano nieizolacyjne środki zapobiegawcze, z czego:
 - w 40 przypadkach polegające na nakazie opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
 - w 45 przypadkach na dozór policji połączonym z zakazem kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną;
- w 18 sprawach zastosowano środek izolacyjny w postaci tymczasowego aresztowania.

źródło: Prokuratura Rejonowa

3.4. Realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze w ramach profesjonalnego programu terapeutycznego mającego na celu ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, realizował na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia w Świdnicy:

- program korekcyjno-edukacyjny pn. Terapia grupowa dla sprawców przemocy domowej, w zakresie konstruktywnych zmian w zachowaniu w celu zatrzymania przemocy – 10 uczestników, 27 sesji, 108 godz.

- Grupę pracy nad złością, w celu poszerzenia wiedzy w zakresie złości i agresji, treningu radzenia sobie ze złością i asertywnego wyrażania złości – 11 osób, 12 sesji, 48 godz.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie prowadził program w formie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie, obejmujący 60 godz. wraz z konsultacjami indywidualnymi.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3.5. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2017 r., po uprzednim zakończeniu, ponownie wszczęto 60 procedur „Niebieskie Karty”. Pracownicy socjalni przekazali do Policji lub kuratorom sądowym informację o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez 1 osobę uprzednio skazaną za stosowanie przemocy wobec członka rodziny.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia w Świdnicy, uczestniczyło łącznie 14 osób (14 mężczyzn). Wszyscy uczestnicy ukończyli program. Nie stwierdzono przypadków powrotu po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie.

źródło: Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia

Cel szczegółowy 4.

Zwiększenie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.1. Podnoszenie poziomu wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, zorganizował seminarium pn. „Wykorzystanie aktualnych przepisów prawa karnego w działaniach na rzecz zatrzymania przemocy w rodzinie”. Szkolenie odbyło się w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Świdnicy. Celem spotkania było wyposażeniu uczestników w wiedzę, która może być wykorzystana

w pracy z osobą doznającą przemocy w ramach zespołu interdyscyplinarnego i grupy roboczej, pozwalającą na:

- efektywniejsze wykonywanie obowiązków zawodowych,
- skuteczniejsze oddziaływanie na osobę stosującą przemoc,
- inicjowanie postępowań przed odpowiednimi organami,
- formułowanie pism procesowych, w szczególności zawiadomień o przestępstwie i zażaleń na postawienia o odmowie wszczęcia bądź umorzeniu postępowania.

Seminarium poprowadził Adam Grochoła, Prokurator Prokuratury Rejonowej w Słubicach, członek Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Urzędzie Miasta i Gminy w Słubicach. Uczestniczyło w nim 30 przedstawicieli podmiotów na co dzień podejmujących działania na rzecz rodziny uwikłanej w problem przemocy domowej: oświaty, policji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy oraz kuratorzy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy, zorganizował seminarium sfinansowane „Jak zmotywować osobę doznającą przemocy do współpracy”. Szkolenie było poświęcone pracy z osobą doznającą przemocy w toku procedury „Niebieskie Karty”. Omawiano, jak nawiązać relację, nic porozumienia z osobą krzywdzoną, jak budować strategię nastawioną na współpracę, jak radzić sobie w sytuacjach, gdy „klient nie współpracuje”. Punktem wyjścia było uporządkowanie wiedzy o mechanizmach psychologicznych, które wpływają na zachowanie klienta. Seminarium poprowadziła Małgorzata Wincenciak, prawnik i psycholog, pracujący jako konsultant, terapeuta i trener ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jego uczestnikami byli przedstawiciele służb społecznych na co dzień zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, tj. pracownicy socjalni, asystenci rodziny, kuratorzy, funkcjonariusze policji.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne:

- Więzi, które chronią. Efektywność pomocy – 2 osoby,
- Ogólnopolski Kongres Psychologów i Psychoterapeutów Dzieci i Dorosłych – 1 osoba.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski, w ramach ogólnopolskiej społecznej kampanii „Reaguj na przemoc” oraz „Postaw na rodzinę” rozdysponował materiały informacyjno-edukacyjne i profilaktyczne do świdnickich szkół, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Szkoły dla Rodziców i Wychowawców, w tym:

- 7.200 ulotek,
- 80 przewodników dla nauczycieli,
- 160 plakatów.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zrealizowało działania edukacyjne skierowane do pracowników i różnych grup zawodowych zajmujących się wspieraniem rodziny:

- Szkolenie „Rozpoznawanie kryzysu psychicznego u dzieci i dorosłych” – 47 osób,
- Szkolenie z zakresu procedury „Niebieskie Karty” – 28 osób,
- 2 szkolenia dla pracowników w zakresie komunikacji nastawionej na współpracę i rozwiązywanie konfliktów – 24 osoby.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy systematycznie uczestniczą w szkoleniach dotyczących problematyki przemocy w rodzinie. W 2017 r. przeprowadzono 4 szkolenia, w których uczestniczyło łącznie 122 funkcjonariuszy.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

Nauczyciele i wychowawcy świdnickich placówek oświatowych na bieżąco biorą udział w działaniach edukacyjnych podnoszących wiedzę i doskonalących umiejętności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach rad pedagogicznych, spotkań, szkoleń i kursów, w tym m.in.:

- Profilaktyka zachowań ryzykownych,
- Grupy robocze w praktyce – działania w sytuacji przemocy wobec dziecka,
- Diagnoza przemocy rówieśniczej.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Blżej Dziecka”, „Caritas”

4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc.

Obowiązek odbywania posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nie rzadziej niż raz na kwartał wynika z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2017 r. zorganizowano 4 spotkania, na których omawiano problematykę przemocy w rodzinie w Gminie Miasto Świdnica, podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieskie Karty” oraz omawiano problemy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie pojawiające się w jednostkach reprezentowanych przez członków Zespołu. Dyskutowano na temat skuteczności podejmowanych działań na rzecz rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej oraz zajmowano się szczególnie złożonymi indywidualnymi przypadkami, celem korzystnego dla rodziny rozwiązania.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Z uwagi na złożoność problemów, z jakimi pracownicy socjalni, asystenci rodziny, członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, będący pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inni pracownicy Ośrodka, mają do czynienia w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, stykając się bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, korzystali ze wsparcia w formie:

- superwizji grupowych i indywidualnych, w okresie od maja do grudnia 2017 r., w celu uzyskania wsparcia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji, rozwoju współpracy zespołowej oraz doskonalenia kompetencji zawodowych, poprzez edukację, m.in. w zakresie komunikacji, asertywności, radzenia sobie z emocjami i stresem, pracy z klientem wieloproblemowym, w tym uwikłanym w problemy uzależnień oraz przemoc domową – 10 superwizji grupowych, w wymiarze 90 min. każda i 124 superwizje indywidualne, w wymiarze 45 min. każda, 31 pracowników,
- wsparcia psychologa Ośrodka,
- wyposażenia w środki ochrony przy bezpośrednim zagrożeniu (gaz, alarm, telefony służbowe),
- asysty dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy w trakcie realizowanych w środowiskach zagrożonych przemocą oraz demoralizacją nieletnich patronażach popołudniowych.

Pracownicy pomocy społecznej z terenu Powiatu Świdnickiego zostali objęci szkoleniem w zakresie radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, zorganizowanym przez Komendę Wojewódzka Policji we Wrocławiu, w tym Zarząd Wojewódzki NSZZ Policjantów Województwa Dolnośląskiego oraz Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Pracownicy socjalni, którzy odwiedzając mieszkania swoich nierzadko agresywnych podopiecznych, narażają własne życie i zdrowie, uczyli się technik samoobrony, a także przyswajali podstawy wiedzy psychologicznej, pozwalającej uspokoić nietrzeźwego, czy agresywnego napastnika. Zajęcia prowadzili funkcjonariusze Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu. Udział wzięło łącznie 98 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zrealizowało działania edukacyjne skierowane do pracowników i różnych grup zawodowych zajmujących się wspieraniem rodziny:
- superwizje pracowników – 9 spotkań, 20 osób.
źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie